

**PRIEŠGAISRINĖS APSAUGOS IR GELBĖJIMO DEPARTAMENTO
PRIE VIDAUS REIKALŲ MINISTERIJOS
DIREKTORIUS**

**ĮSAKYMAS
DĖL GALIMŲ PAVOJŲ IR EKSTREMALIŲ SITUACIJŲ RIZIKOS ANALIZĖS
ATLIKIMO REKOMENDACIJŲ PATVIRTINIMO**

2011 m. birželio *02* d. Nr. 1- *189*
Vilnius

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos civilinės saugos įstatymo (Žin., 1998, Nr. 115-3230; 2009, Nr. 159-7207) 12 straipsnio 2 dalies 4 punktu:

1. T v i r t i n u pridedamas:
 - 1.1. Ūkio subjekto, kitos įstaigos galimų pavojų ir ekstremaliųjų situacijų rizikos analizės metodines rekomendacijas;
 - 1.2. Savivaldybės galimų pavojų ir ekstremaliųjų situacijų rizikos analizės metodines rekomendacijas;
 - 1.3. Ministerijos, kitos valstybės institucijos ir įstaigos galimų pavojų ir ekstremaliųjų situacijų rizikos analizės metodines rekomendacijas.
2. Rekomenduoju ministerijoms, kitoms valstybės institucijoms ir įstaigoms, savivaldybių administracijoms, ūkio subjektams, kitoms įstaigoms remiantis šiuo įsakymu patvirtintomis rekomendacijomis 2011 metais atlikti galimų pavojų ir ekstremaliųjų situacijų rizikos analizę.

Direktorius
vidaus tarnybos generolas

Remigijus Baniulis

Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo
departamento prie VRM direktoriaus
pavaduotojas

Artūras Račkauskas
2011-06-01

Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo
departamento prie VRM Civilinės saugos
valdybos Ekstremaliųjų situacijų planavimo
skyriaus viršininkė

Tatjana Milkamanovič
2011-06-01

Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo
departamento prie VRM Civilinės
saugos valdybos viršininkas

Juris Tarjanskas
2011-06-01

Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento
prie VRM Bendrojo skyriaus
vyriausioji specialistė

Aldona Bareikienė
2011-06-01

Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo
departamento prie VRM
Teisės skyriaus vyriausioji specialistė

Vita Krasodomsytė
2011-06-01

Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo
departamento prie VRM Civilinės saugos
valdybos Ekstremaliųjų situacijų planavimo
skyriaus vyriausiasis specialistas

Giedrius Viganas
2011-06-01

PATVIRTINTA

Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo
departamento prie Vidaus reikalų
ministerijos direktoriaus
2011 m. birželio 2 d.
įsakymu Nr. 1- 189

**ŪKIO SUBJEKTO, KITOS ĮSTAIGOS GALIMŲ PAVOJŲ IR EKSTREMALIŲJŲ
SITUACIJŲ RIZIKOS ANALIZĖS METODINĖS REKOMENDACIJOS**

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Ūkio subjekto, kitos įstaigos galimų pavojų ir ekstremaliųjų situacijų rizikos analizės metodinės rekomendacijos (toliau – Rekomendacijos) parengtos siekiant detalizuoti ūkio subjekto ir kitos įstaigos, atitinkančios Kriterijus ūkio subjektams ir kitoms įstaigoms, kurių vadovai turi organizuoti ekstremaliųjų situacijų valdymo planų rengimą, derinimą ir tvirtinimą, ir ūkio subjektams, kurių vadovai turi sudaryti ekstremaliųjų situacijų operacijų centrą, patvirtintus Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento prie Vidaus reikalų ministerijos direktoriaus 2010 m. balandžio 19 d. įsakymu Nr. 1-134 (Žin., 2010, Nr. 46-2236), atliekamų galimų pavojų nustatymo, ekstremaliųjų situacijų rizikos vertinimo, ekstremaliųjų situacijų rizikos lygio ir jos priimtimumo nustatymo tvarką.

2. Rekomendacijų nuostatos netaikomos II lygio pavojingiesiems objektams, kuriems taikomi Pramoninių avarijų prevencijos, likvidavimo ir tyrimo nuostatai, patvirtinti Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. rugpjūčio 17 d. nutarimu Nr. 966 (Žin., 2004, Nr. 130-4649; 2008, Nr. 109-4159).

3. Galimų pavojų padariniai (poveikis) aplinkai apskaičiuojami vadovaujantis Aplinkai padarytos žalos atlyginimo dydžių apskaičiavimo metodika, patvirtinta Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2002 m. rugsėjo 9 d. įsakymu Nr. 471 (Žin., 2002, Nr. 93-4026).

4. Galimų pavojų ir ekstremaliųjų situacijų rizikos analizės (toliau – rizikos analizė) tikslas – nustatyti galimus pavojus, įvertinti ekstremaliųjų situacijų rizikos (toliau – rizika) lygį ir numatyti rizikos valdymo priemonės: sumažinti galimų pavojų kilimo tikimybę, galimus padarinius ir pagerinti didelės rizikos ekstremaliųjų įvykių ir ekstremaliųjų situacijų valdymo galimybes.

5. Rizikos analizė atliekama šiais etapais:

5.1. nustatomi galimi pavojai;

5.2. atliekamas rizikos vertinimas;

5.3. nustatomas rizikos lygis ir jos priimtimumas (priimtina ar nepriimtina).

6. Ūkio subjektas, kita įstaiga gali taikyti praktikoje naudojamus kiekybinius ir kokybinius rizikos vertinimo metodus ir kriterijus.

7. Duomenys, gauti atlikus rizikos analizę, naudojami:

7.1. rengiant ūkio subjekto, kitos įstaigos ekstremaliųjų situacijų prevencijos priemonių planą;

7.2. rengiant ūkio subjekto, kitos įstaigos ekstremaliųjų situacijų valdymo planą.

8. Visapusiškai, objektyviai ir nešališkai rizikos analizei ūkio subjekte, kitoje įstaigoje atlikti ūkio subjekto, kitos įstaigos vadovo sprendimu gali būti sudaryta darbo grupė.

9. Rekomendacijose vartojamos sąvokos atitinka Lietuvos Respublikos civilinės saugos įstatyme (Žin., 1998, Nr. 115-3230; 2009, Nr. 159-7207) ir kituose teisės aktuose vartojamas sąvokas.

II. GALIMŲ PAVOJŲ NUSTATYMAS

10. Šiame etape galimi pavojai nustatomi remiantis moksliniais, statistiniais, istoriniais duomenimis, specialistų ir ekspertų vertinimais, Lietuvos ir kitų šalių patirtimi, analizuojamos

aplinkos apžiūra, įvykių modeliavimu, taip pat Ekstremalių įvykių kriterijais, patvirtintais Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2006 m. kovo 9 d. nutarimu Nr. 241 (Žin., 2006, Nr. 29-1004; 2009, Nr. 153-6928).

11. Galimas pavojus suprantamas kaip galimų įvykių, ekstremaliųjų įvykių, ekstremaliųjų situacijų keliama grėsmė gyventojų gyvybei ar sveikatai, turtui ir (arba) aplinkai.

12. Pirmiausia nustatomi visi galimi gamtiniai ir žmogaus veiklos sukelti (techniniai, ekologiniai ir socialiniai) pavojai, kurie gali kilti ūkio subjekte, kitoje įstaigoje:

12.1. dėl geografinės padėties;

12.2. dėl atliekamų technologinių procesų ar gedimų;

12.3. dėl darbuotojo klaidos (žmogiškasis veiksnys);

12.4. dėl pastato (-ų) projektavimo, konstrukcijų ar įrenginių (fizinis veiksnys).

13. Toliau nustatomi pavojai, kurie gali kilti už ūkio subjekto, kitos įstaigos ribų, bet turėti padarinių (poveikį) gyventojų gyvybei ar sveikatai, turtui, aplinkai, ūkio subjekto, kitos įstaigos veiklos tęstinumui ir sukelti savivaldybės lygio ekstremaliąją situaciją.

14. Nustatyti galimi pavojai surašomi į 1 lentelę, nurodoma jų padarinių (poveikio) zona, galimas išplitimas, esant galimybei, pateikiamos jų kilimo priežastys (kodėl ir kaip jie gali kilti) ir pradedamos pildyti 8 lentelės 1 ir 2 skiltys.

1 lentelė. Nustatytų galimų pavojų apibūdinimas

Eil. Nr.	Nustatytas galimas pavojus	Nustatyto galimo pavojaus padarinių (poveikio) zona ir galimas pavojaus išplitimas (nurodyti konkrečias ūkio subjekto, kitos įstaigos teritorijos vietas)	Galimo pavojaus kilimo priežastys
1	2	3	4

III. RIZIKOS VERTINIMAS

15. Šiame etape analizuojama nustatytų galimų pavojų tikimybė ir galimi padariniai (poveikis).

16. Kiekvieno nustatyto galimo pavojaus tikimybė (T) vertinama balais pagal Rekomendacijose pateiktus galimo pavojaus tikimybės įvertinimo kriterijus (2 lentelė). Galimo pavojaus tikimybės vertinimas balais įrašomas į 8 lentelės 3 skiltį.

2 lentelė. Galimo pavojaus tikimybės (T) įvertinimo kriterijai

Galimo pavojaus tikimybės (T) įvertinimas	Galimo pavojaus tikimybės lygis	Vertinimo balai
Gali įvykti dažniau negu kartą per metus	labai didelė tikimybė	5
Gali įvykti kartą per 1–10 metų	didelė tikimybė	4
Gali įvykti kartą per 10–50 metų	vidutinė tikimybė	3
Gali įvykti kartą per 50–100 metų	maža tikimybė	2
Gali įvykti rečiau negu kartą per 100 metų	labai maža tikimybė	1

17. Nustačius galimo pavojaus tikimybę (T), analizuojami jo padariniai (poveikis) (P) ūkio subjektui, kitai įstaigai:

17.1. gyventojų gyvybei ir sveikatai (P1);

17.2. turtui ir aplinkai (P2);

17.3. veiklos tęstinumui (P3).

18. Nustatomas galimas nukentėjusiųjų: žuvusiųjų, sužeistųjų, evakuotinių, gyventojų skaičius. Šie duomenys įrašomi į 3 lentelės 2 skiltį.

18. Nustatomi ir 4 bei 5 lentelėse aprašomi:

18.1. galimi padariniai (poveikis) turtui ir numatomi nuostoliai;

18.2. galima aplinkos tarša, galimi padariniai (poveikis) aplinkai ir numatomi nuostoliai.

19. Įvertinami ir 6 lentelėje aprašomi galimi padariniai (poveikis) ūkio subjekto, kitos įstaigos veiklos tęstinumui, numatoma galimų padarinių (poveikio) trukmė.

3 lentelė. Galimų pavojų padariniai (poveikis) gyventojų gyvybei ir sveikatai

Nustatytas galimas pavojus	Galinių nukentėti gyventojų skaičius (žuvusiųjų ir (ar) sužeistųjų, ir (ar) evakuotinių gyventojų)
1	2

4 lentelė. Galimų pavojų padariniai (poveikis) turtui

Nustatytas galimas pavojus	Galimi padariniai (poveikis) turtui	Numatomi nuostoliai, Lt
1	2	3

5 lentelė. Galimų pavojų padariniai (poveikis) aplinkai

Nustatytas galimas pavojus	Galima oro tarša	Galima paviršinio ir (ar) požeminio vandens tarša	Galima grunto tarša	Galimi padariniai (poveikis) gamtinei aplinkai	Numatomi nuostoliai, Lt
1	2	3	4	5	6

6 lentelė. Galimų pavojų padariniai (poveikis) veiklos tęstinumui

Nustatytas galimas pavojus	Galimi padariniai (poveikis) veiklos tęstinumui	Galimų padarinių (poveikio) trukmė (valandomis arba paromis)
1	2	3

20. Kiekvieno galimo pavojaus padariniai (poveikis) (P1, P2, P3) įvertinami balais pagal 7 lentelėje pateiktus įvertinimo kriterijus. Balai surašomi į 8 lentelės 4, 5, 6 skiltis.

21. Galimi padariniai (poveikis) turtui ir aplinkai vertinami balais, atsižvelgiant į 4 ir 5 lentelėse numatomus nuostolius (4 ir 5 lentelėse nurodyti nuostoliai sumuojami).

7 lentelė. Galimų padarinių (poveikio) (P) įvertinimo kriterijai

Galimų padarinių (poveikio) gyventojų gyvybei ir sveikatai (P1) įvertinimas	Galimų padarinių (poveikio) lygis	Vertinimo balai
Žuvusiųjų, sužeistųjų nėra ir (ar) gyventojų evakuoti nereikia	nereikšmingas	1
Sužaloti 1–5 gyventojai ir (ar) iki 50 gyventojų evakuota	ribotas	2
Žuvo ne daugiau kaip 5 gyventojai ir (ar) sužalota nuo 5 iki 10 gyventojų, ir (ar) nuo 50 iki 100 gyventojų evakuota	didelis	3
Žuvo ne daugiau kaip 20 gyventojų ir (ar) nuo 10 iki 50 gyventojų sunkiai sužalota, ir (ar) nuo 100 iki 200 gyventojų evakuota	labai didelis	4
Žuvo daugiau nei 20 gyventojų ir (ar) sužalota daugiau nei 50 gyventojų, ir (ar) daugiau kaip 200 gyventojų evakuota	katastrofinis	5
Galimų padarinių (poveikio) turtui ir aplinkai (P2) įvertinimas	Galimų padarinių (poveikio) lygis	Vertinimo balai

Ūkio subjektams, kitoms įstaigoms – mažiau nei 5 proc. turto vertės	nereikšmingas	1
Ūkio subjektams, kitoms įstaigoms – nuo 5 iki 10 proc. turto vertės	ribotas	2
Ūkio subjektams, kitoms įstaigoms – nuo 10 iki 30 proc. turto vertės	didelis	3
Ūkio subjektams, kitoms įstaigoms – nuo 30 iki 40 proc. turto vertės	labai didelis	4
Ūkio subjektams, kitoms įstaigoms – daugiau kaip 40 proc. turto vertės	katastrofinis	5
Galimų padarinių (poveikio) veiklos tęstinumui (P3) įvertinimas	Galimų padarinių (poveikio) lygis	Vertinimo balai
Kai veikla sutrikdoma iki 6 valandų	nereikšmingas	1
Kai veikla sutrikdoma nuo 6 iki 24 valandų	ribotas	2
Kai veikla sutrikdoma nuo 1 iki 3 parų	didelis	3
Kai veikla sutrikdoma nuo 3 iki 30 parų	labai didelis	4
Kai veikla sutrikdoma daugiau kaip 30 parų	katastrofinis	5

8 lentelė. Galimų pavojų rizikos įvertinimas

Eil. Nr.	Galimas pavojus	Galimo pavojaus tikimybės (T) įvertinimas balais	Galimų padarinių (poveikio) (P) įvertinimas balais			Rizikos lygio (R) nustatymas			Bendras rizikos lygis (R) R=R1+R2+R3
			Galimi padariniai (poveikis) gyventojų gyvybei ir sveikatai (P1)	Galimi padariniai (poveikis) turtui ir aplinkai (P2)	Galimi padariniai (poveikis) veiklos tęstinumui (P3)	Galimo pavojaus rizikos gyventojų gyvybei ir sveikatai lygis (R1) R1=TxP1	Galimo pavojaus rizikos turtui ir aplinkai lygis (R2) R2=TxP2	Galimo pavojaus rizikos veiklos tęstinumui lygis (R3) R3=TxP3	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1.	<i>speigas</i>	4	3	2	4	12 <i>didelis</i>	8 <i>vidutinis</i>	16 <i>labai didelis</i>	36

IV. RIZIKOS LYGIO IR JOS PRIIMTINUMO NUSTATYMAS

22. Nustatytų galimų pavojų rizikos lygis apskaičiuojamas pagal formulę $R=TxP$ (R – rizika, T – tikimybė, P – padariniai (poveikis). Gautos reikšmės įrašomos į 8 lentelės 7, 8 ir 9 skiltis:

22.1. galimo pavojaus rizikos gyventojų gyvybei ir sveikatai lygis (R1);

22.2. galimo pavojaus rizikos turtui ir aplinkai lygis (R2);

22.3. galimo pavojaus rizikos veiklos tęstinumui lygis (R3).

23. Naudojantis 9 lentele, pagal nustatytų galimų pavojų tikimybės (T) ir galimų padarinių (poveikio) (P) balus (8 lentelės 3, 4, 5 ir 6 skiltys) nustatomas kiekvieno galimo pavojaus rizikos (R1, R2, R3) lygis: labai didelis, didelis, vidutinis arba priimtinas, kuris įrašomas į 8 lentelės 7, 8, 9 skiltis.

24. 8 lentelės 10 skiltyje įrašomas bendras rizikos lygis, kuris gaunamas sudėjus R1, R2 ir R3 reikšmes. Šie duomenys bus naudojami sudarant ūkio subjekto, kitos įstaigos galimų pavojų sąrašą prioriteto tvarka pagal jų rizikos lygį. Galimais pavojais prioriteto tvarka laikomi:

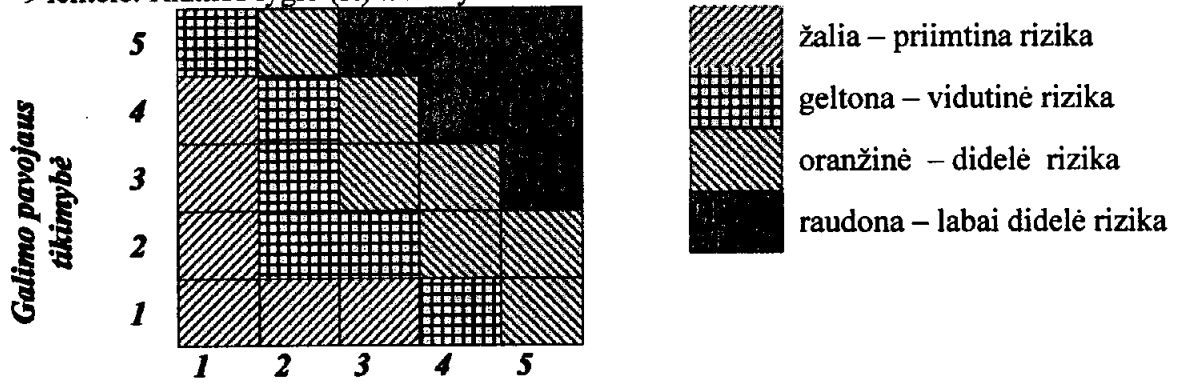
24.1. pavojai, kurie sukelia didelius padarinius (poveikį) ir yra didelės tikimybės;

24.2. pavojai, kurie sukelia didelius padarinius (poveikį);

24.3. pavojai, kurie yra didelės tikimybės;

24.4. visi kiti pavojai bendro rizikos lygio mažėjimo tvarka.

9 lentelė. Rizikos lygio (R) nustatymas

žalia – priimtina rizika
 geltona – vidutinė rizika
 oranžinė – didelė rizika
 raudona – labai didelė rizika

Galimi padariniai (poveikis)

25. Nustačius labai didelę, didelę ar vidutinę riziką, šių galimų pavojų rizikos mažinimo priemonės numatomos ūkio subjekto, kitos įstaigos ekstremaliųjų situacijų prevencijos priemonių plane. Šios priemonės turi:

- 25.1. mažinti galimo pavojaus tikimybę ir (ar) galimus padarinius (poveikį);
- 25.2. gerinti ūkio subjekto, kitos įstaigos pasirengimą reaguoti ir likviduoti įvykius ir šalinti jų padarinius;
- 25.3. didinti ūkio subjekto, kitos įstaigos darbuotojų saugumą gresiant ar įvykus įvykiams.

26. Nustačius labai didelę ar didelę riziką, šių galimų pavojų valdymas aprašomas ūkio subjekto, kitos įstaigos ekstremaliųjų situacijų valdymo plane.

27. Nustačius priimtina riziką, nebūtina numatyti šių galimų pavojų prevencijos priemonių ir jų valdymo, bet siūloma juos pakartotinai įvertinti rizikos analizės peržiūros metu.

V. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

28. Rizikos analizė peržiūrima ir prireikus atnaujinama ne rečiau kaip kartą per trejus metus arba atsiradus naujiems pavojams, pasikeitus civilinę saugą reglamentuojantiems teisės aktams, pertvarkius ar modernizavus įrenginius, technologinius procesus ar įvykus kitiems pokyčiams, didinantiems pavojų ar ekstremaliųjų situacijų riziką ir mažinantiems darbuotojų saugumą.

Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo
 departamento prie VRM Civilinės
 saugos valdybos viršininkas

Jarīs Tarigonskas

2011-06-01

Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo
 departamento prie VRM
 Teisės skyriaus vyriausioji specialistė

Vita Krasodomskytė

2011-06-01

Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo
 departamento prie VRM Civilinės saugos
 valdybos Ekstremaliųjų situacijų planavimo
 skyriaus viršininkė

Tatjana Milkamanovič

2011-06-01

Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento
 prie VRM Bendrojo skyriaus
 vyriausioji specialistė

Aldona Bareikienė

2011-06-01

Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo
 departamento prie VRM Civilinės saugos
 valdybos Ekstremaliųjų situacijų planavimo
 skyriaus vyriausiasis specialistas

Giedrius Viganas

2011-06-01

PATVIRTINTA
Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo
departamento prie Vidaus reikalų
ministerijos direktoriaus
2011 m. birželio 2 d.
įsakymu Nr. 1- 189

SAVIVALDYBĖS GALIMŲ PAVOJŲ IR EKSTREMALIŲ SITUACIJŲ RIZIKOS ANALIZĖS METODINĖS REKOMENDACIJOS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Savivaldybės galimų pavojų ir ekstremaliųjų situacijų rizikos analizės metodinės rekomendacijos (toliau – Rekomendacijos) parengtos siekiant detalizuoti savivaldybės teritorijoje atliekamų galimų pavojų nustatymo, ekstremaliųjų situacijų rizikos vertinimo, ekstremaliųjų situacijų rizikos lygio ir jos priimtumo nustatymo tvarką.

2. Savivaldybės galimų pavojų ir ekstremaliųjų situacijų rizikos analizės (toliau – rizikos analizė) tikslas – nustatyti galimus pavojus, įvertinti ekstremaliųjų situacijų rizikos (toliau – rizika) lygį ir numatyti rizikos valdymo priemones: sumažinti galimų pavojų kilimo tikimybę, galimus padarinius ir pagerinti didelės rizikos ekstremaliųjų įvykių ir ekstremaliųjų situacijų valdymo galimybes.

3. Potvynių rizikos vertinimas atliekamas vadovaujantis Potvynių rizikos vertinimo ir valdymo tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2009 m. lapkričio 25 d. nutarimu Nr. 1558 (Žin., 2009, Nr. 144-6376).

4. Galimų pavojų padariniai (poveikis) aplinkai apskaičiuojami vadovaujantis Aplinkai padarytos žalos atlyginimo dydžių apskaičiavimo metodika, patvirtinta Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2002 m. rugsėjo 9 d. įsakymu Nr. 471 (Žin., 2002, Nr. 93-4026).

5. Rizikos analizė atliekama šiais etapais:

5.1. nustatomi galimi pavojai;

5.2. atliekamas rizikos vertinimas;

5.3. nustatomas rizikos lygis ir jos priimtumas (priimtina ar nepriimtina).

6. Duomenys, gauti atlikus rizikos analizę, naudojami:

6.1. rengiant savivaldybės ekstremaliųjų situacijų prevencijos priemonių planą;

6.2. rengiant savivaldybės ekstremaliųjų situacijų valdymo planą;

6.3. planuojant savivaldybės kolektyvinės gyventojų apsaugos nuo atsiradusių gyvybei ar sveikatai pavojingų veiksnių priemones.

7. Visapusiškai, objektyviai ir nešališkai rizikos analizei savivaldybėje atlikti savivaldybės administracijos direktoriaus sprendimu sudaroma darbo grupė. Šią darbo grupę siūloma sudaryti iš savivaldybėje esančių civilinės saugos sistemos pajėgų, ūkio subjektų, kitų įstaigų ir Valstybinės reikšmės ir pavojingų objektų registre įregistruotų ūkio subjektų atstovų.

8. Rizikos analizė peržiūrima ir prireikus atnaujinama ne rečiau kaip kartą per trejus metus arba atsiradus naujiems pavojams, pasikeitus civilinę saugą reglamentuojantiems teisės aktams, pertvarkius ar modernizavus įrenginius, technologinius procesus ar įvykus kitiems pokyčiams, didinantiems pavojų ar ekstremaliųjų situacijų riziką ir mažinantiems darbuotojų saugumą.

9. Rekomendacijose vartojamos sąvokos atitinka Lietuvos Respublikos civilinės saugos įstatyme (Žin., 1998, Nr. 115-3230; 2009, Nr. 159-7207) ir kituose teisės aktuose vartojamas sąvokas.

II. GALIMŲ PAVOJŲ NUSTATYMAS

10. Šiame etape galimi pavojai nustatomi remiantis moksliniais, statistiniais, istoriniais duomenimis, specialistų ir ekspertų vertinimais, Lietuvos ir kitų šalių patirtimi, analizuojamos

aplinkos apžiūra, įvykių modeliavimu, taip pat Ekstremalių įvykių kriterijais, patvirtintais Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2006 m. kovo 9 d. nutarimu Nr. 241 (Žin., 2006, Nr. 29-1004; 2009, Nr. 153-6928).

11. Galimas pavojus suprantamas kaip galimų įvykių, ekstremaliųjų įvykių, ekstremaliųjų situacijų keliama grėsmė gyventojų gyvybei ar sveikatai, turtui ir (arba) aplinkai.

12. Nustatomi visi galimi gamtiniai ir žmogaus veiklos sukelti (techniniai, ekologiniai ir socialiniai) pavojai (1 priedas), kurie gali kilti savivaldybės teritorijoje ir už jos ribų, turėti padarinių (poveikį) atskiroms savivaldybės vietovėms ir (ar) visai savivaldybės teritorijai: gyventojų gyvybei ar sveikatai, turtui, aplinkai, būtiniausioms gyvenimo (veiklos) sąlygoms ir sukelti savivaldybės ar valstybės lygio ekstremaliąją situaciją.

13. Nustatyti galimi pavojai surašomi į 1 lentelę, nurodoma jų padarinių (poveikio) zona, galimas išplitimas, esant galimybei, pateikiamos jų kilimo priežastys (kodėl ir kaip jie gali kilti) ir pradedamos pildyti 8 lentelės 1 ir 2 skiltys.

1 lentelė. Nustatytų galimų pavojų apibūdinimas

Eil. Nr.	Nustatytas galimas pavojus	Nustatyto galimo pavojaus padarinių (poveikio) zona ir galimas pavojaus išplitimas (nurodyti konkrečias savivaldybės gyvenamąsias vietas)	Galimo pavojaus kilimo priežastys
1	2	3	4

14. Siekiant nustatyti žmogaus veiklos sukeltus galimus pavojus, nustatomi savivaldybės teritorijoje esantys rizikos objektai, t. y. potencialiai pavojingi objektai (pvz., valstybinės reikšmės objektai, pavojingieji objektai, ūkio subjektai ir pan.), kuriuose galimi:

14.1. gaisro, sprogimo pavojai;

14.2. gyventojų gyvybei ar sveikatai, turtui ar aplinkai pavojų keliantis pavojingųjų medžiagų išsiliejimas;

14.3. avarijos ar gedimai, galintys neigiamai paveikti savivaldybės gyventojų būtiniausias gyvenimo sąlygas (pvz., šilumos tiekimo nutraukimas šildymo sezono metu, elektros, dujų, geriamojo vandens tiekimo nutraukimas, kitų komunalinių paslaugų tiekimo sutrikimas ir pan.).

15. Nustačius galimus pavojus ir rizikos objektus, sudaromas savivaldybės rizikos žemėlapis: nustatyti rizikos objektai savivaldybės teritoriniame žemėlapyje pažymimi keliamo pavojaus pobūdį nurodančiais sutartiniais ženklais. Esant galimybei, pažymima kiekvieno rizikos objekto rizikos zona – teritorija, esanti aplink rizikos objektą, kuri gali būti paveikta, objekte įvykus įvykiui.

III. RIZIKOS VERTINIMAS

16. Šiame etape analizuojama nustatytų galimų pavojų tikimybė ir galimi padariniai (poveikis).

17. Kiekvieno nustatyto galimo pavojaus tikimybė (T) vertinama balais pagal Rekomendacijose pateiktus galimo pavojaus tikimybės įvertinimo kriterijus (2 lentelė). Galimo pavojaus tikimybės vertinimas balais įrašomas į 8 lentelės 3 skiltį.

2 lentelė. Galimo pavojaus tikimybės (T) įvertinimo kriterijai

Galimo pavojaus tikimybės (T) įvertinimas	Galimo pavojaus tikimybės lygis	Vertinimo balai
Gali įvykti dažniau negu kartą per metus	labai didelė tikimybė	5
Gali įvykti kartą per 1–10 metų	didelė tikimybė	4
Gali įvykti kartą per 10–50 metų	vidutinė tikimybė	3
Gali įvykti kartą per 50–100 metų	maža tikimybė	2
Gali įvykti rečiau negu kartą per 100 metų	labai maža tikimybė	1

18. Nustatytas galimo pavojaus tikimybę (T), analizuojami jo padariniai (poveikis) (P) savivaldybėje:

18.1. gyventojų gyvybei ir sveikatai (P1);

18.2. turtui ir aplinkai (P2);

18.3. būtiniausioms gyvenimo (veiklos) sąlygoms (P3).

19. Nustatomas galimas nukentėjusiųjų: žuvusiųjų, sužeistųjų, evakuotinių, gyventojų skaičius. Šie duomenys įrašomi į 3 lentelės 2 skiltį.

20. Nustatomi objektai, kuriuose yra pažeidžiamos visuomenės socialinės grupės (2 priedas) ir tų grupių gyventojų skaičius. Šie duomenys įrašomi į 3 lentelės 3 skiltį.

21. Nustatomi ir 4 bei 5 lentelėse aprašomi:

21.1. pažeidžiami ekonominės veiklos sektoriai;

21.2. galimi padariniai (poveikis) privačiam turtui bei viešajam sektoriui ir numatomi nuostoliai;

21.3. galima aplinkos tarša ir galimi padariniai (poveikis) aplinkai, numatomi nuostoliai.

22. Įvertinami ir 6 lentelėje aprašomi galimi padariniai (poveikis) būtiniausioms gyvenimo (veiklos) sąlygoms ir jų numatoma trukmė.

3 lentelė. Galimų pavojų padariniai (poveikis) gyventojų gyvybei ar sveikatai

Nustatytas galimas pavojus	Galimų nukentėti gyventojų skaičius (žuvusiųjų ir (ar) sužeistųjų, ir (ar) evakuotinių gyventojų)	Objektai, kuriuose yra pažeidžiamos visuomenės socialinės grupės, patenkančios į pavojaus zoną, ir (ar) gyventojų skaičius
1	2	3

4 lentelė. Galimų pavojų padariniai (poveikis) turtui

Nustatytas galimas pavojus	Pažeidžiami ekonominės veiklos sektoriai	Galimi padariniai (poveikis) privačiam turtui ir viešajam sektoriui	Numatomi nuostoliai, Lt
1	2	4	5

5 lentelė. Galimų pavojų padariniai (poveikis) aplinkai

Nustatytas galimas pavojus	Galima oro tarša	Galima paviršinio ir (ar) požeminio vandens tarša	Galima grunto tarša	Galimi padariniai (poveikis) gamtinei aplinkai	Numatomi nuostoliai, Lt
1	2	3	4	5	6

6 lentelė. Galimi padariniai (poveikis) būtiniausioms gyvenimo (veiklos) sąlygoms

Nustatytas galimas pavojus	Galimi padariniai (poveikis) būtiniausioms gyvenimo (veiklos) sąlygoms	Galimų padarinių (poveikio) trukmė (valandomis arba paromis)
1	2	3

23. Kiekvieno galimo pavojaus padariniai (poveikis) (P1, P2, P3) įvertinami balais pagal 7 lentelėje pateiktus įvertinimo kriterijus. Balai surašomi į 8 lentelės 4, 5, 6 skiltis.

24. Galimi padariniai (poveikis) turtui ir aplinkai vertinami balais, atsižvelgiant į 4 ir 5 lentelėse numatomus nuostolius (4 ir 5 lentelėse nurodyti nuostoliai sumuojami).

7 lentelė. Galimų padarinių (poveikio) (P) įvertinimo kriterijai

Galimų padarinių (poveikio) gyventojų gyvybei ir sveikatai (P1) įvertinimas	Galimų padarinių (poveikio) lygis	Vertinimo balai
Žuvusiųjų, sužeistųjų nėra ir (ar) gyventojų evakuoti nereikia	nereikšmingas	1
Sužaloti 1–5 gyventojai ir (ar) iki 300 gyventojų evakuota	ribotas	2
Žuvo ne daugiau kaip 5 gyventojai ir (ar) sužalota nuo 5 iki 10 gyventojų, ir (ar) nuo 300 iki 500 gyventojų evakuota	didelis	3
Žuvo ne daugiau kaip 20 gyventojų ir (ar) nuo 10 iki 100 gyventojų sunkiai sužalota, ir (ar) nuo 500 iki 1000 gyventojų evakuota	labai didelis	4
Žuvo daugiau nei 20 gyventojų ir (ar) sužalota daugiau nei 100 gyventojų, ir (ar) daugiau kaip 1000 gyventojų evakuota	katastrofinis	5
Galimų padarinių (poveikio) turtui ir aplinkai (P2) įvertinimas, tūkst. Lt	Galimų padarinių (poveikio) lygis	Vertinimo balai
Mažiau nei 50	nereikšmingas	1
50–200	ribotas	2
200–1000	didelis	3
1000–10 000	labai didelis	4
Daugiau nei 10 000	katastrofinis	5
Galimų padarinių (poveikio) būtiniausioms gyvenimo (veiklos) sąlygoms (P3) įvertinimas	Galimų padarinių (poveikio) lygis	Vertinimo balai
Kai būtiniausios gyvenimo (veiklos) sąlygos sutrikdomos iki 6 valandų	nereikšmingas	1
Kai būtiniausios gyvenimo (veiklos) sąlygos sutrikdomos nuo 6 iki 24 valandų	ribotas	2
Kai būtiniausios gyvenimo (veiklos) sąlygos sutrikdomos nuo 1 iki 3 parų	didelis	3
Kai būtiniausios gyvenimo (veiklos) sąlygos sutrikdomos nuo 3 iki 30 parų	labai didelis	4
Kai būtiniausios gyvenimo (veiklos) sąlygos sutrikdomos daugiau kaip 30 parų	katastrofinis	5

8 lentelė. Galimų pavojų rizikos įvertinimas

Eil. Nr.	Galimas pavojus	Galimo pavojiaus tikimybės (T) įvertinimas balais	Galimų padarinių (poveikio) (P) įvertinimas balais			Rizikos lygio (R) nustatymas			Bendras rizikos lygis (R) R=R1+R2+R3
			Galimi padariniai (poveikis) gyventojų gyvybei ir sveikatai (P1)	Galimi padariniai (poveikis) turtui ir aplinkai (P2)	Galimi padariniai (poveikis) būtiniausioms gyvenimo (veiklos) sąlygoms (P3)	Galimo pavojiaus rizikos gyventojų gyvybei ir sveikatai lygis (R1) R1=TxP1	Galimo pavojiaus rizikos turtui ir aplinkai lygis (R2) R2=TxP2	Galimo pavojiaus rizikos būtiniausioms gyvenimo (veiklos) sąlygoms lygis (R3) R3=TxP3	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1.	<i>speigas</i>	4	3	2	4	12 <i>didelis</i>	8 <i>vidutinis</i>	16 <i>labai didelis</i>	36

IV. RIZIKOS LYGIO IR JOS PRIIMTINUMO NUSTATYMAS

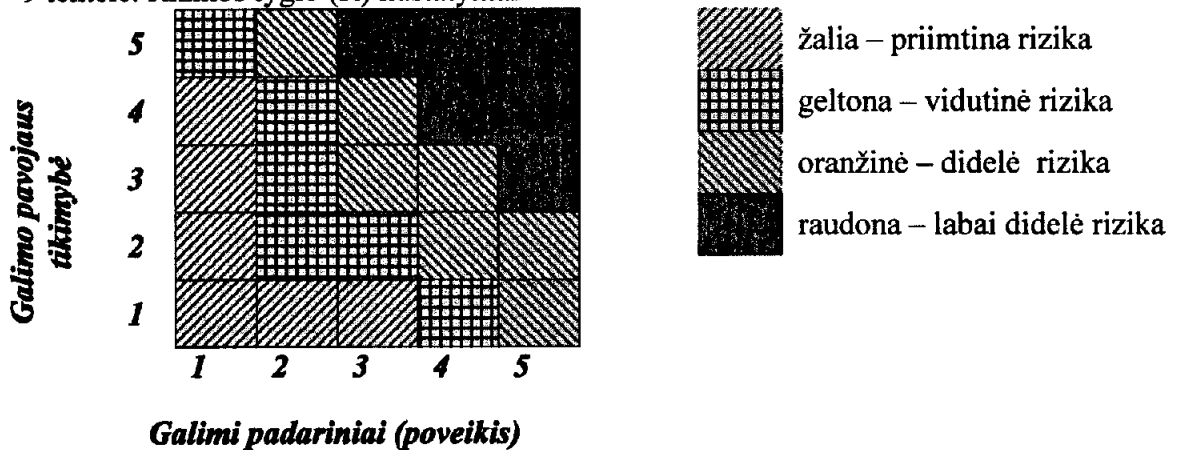
25. Nustatytų galimų pavojų rizikos lygis apskaičiuojamas pagal formulę $R=TxP$ (R – rizika, T – tikimybė, P – padariniai (poveikis)). Gautos reikšmės įrašomos į 8 lentelės 7, 8 ir 9 skiltis:

- 25.1. galimo pavojaus rizikos gyventojų gyvybei ir sveikatai lygis (R1);
 25.2. galimo pavojaus rizikos turtui ir aplinkai lygis (R2);
 25.3. galimo pavojaus rizikos būtinausioms gyvenimo (veiklos) sąlygoms lygis (R3).
 26. Naudojantis 9 lentele, pagal nustatytą galimų pavojų tikimybės (T) ir galimų padarinių (poveikio) (P) balus (8 lentelės 3, 4, 5 ir 6 skiltys) nustatomas kiekvieno galimo pavojaus rizikos (R1, R2, R3) lygis: labai didelis, didelis, vidutinis arba priimtinas, kuris įrašomas į 8 lentelės 7, 8, 9 skiltis.

27. 8 lentelės 10 skiltyje įrašomas bendras rizikos lygis, kuris gaunamas sudėjus R1, R2 ir R3 reikšmes. Šie duomenys bus naudojami sudarant savivaldybės galimų pavojų sąrašą prioriteto tvarka pagal jų rizikos lygį. Galimais pavojais prioriteto tvarka laikomi:

- 27.1. pavojai, kurie sukelia didelius padarinius (poveiki) ir yra didelės tikimybės;
 27.2. pavojai, kurie sukelia didelius padarinius (poveiki);
 27.3. pavojai, kurie yra didelės tikimybės;
 27.4. visi kiti pavojai bendro rizikos lygio mažėjimo tvarka.

9 lentelė. Rizikos lygio (R) nustatymas

28. Nustačius labai didelę, didelę ar vidutinę riziką, šių galimų pavojų rizikos mažinimo priemonės numatomos savivaldybės ekstremaliųjų situacijų prevencijos priemonių plane. Šios priemonės turi:

- 28.1. mažinti galimo pavojaus tikimybę ir (ar) galimus padarinius (poveiki);
 28.2. gerinti savivaldybėje esančių civilinės saugos sistemos subjektų pasirengimą reaguoti ir likviduoti ekstremaliasias situacijas ir šalinti jų padarinius;
 28.3. didinti gyventojų saugumą gresiant ar susidarius ekstremaliosioms situacijoms ir gerinti visuomenės savisaugos kultūros lygį.

29. Nustačius labai didelę ar didelę riziką, šių galimų pavojų valdymas aprašomas savivaldybės ekstremaliųjų situacijų valdymo plane.

30. Nustačius priimtina riziką, nebūtina numatyti šių galimų pavojų prevencijos priemonių ir jų valdymo, bet siūloma juos pakartotinai įvertinti rizikos analizės peržiūros metu.

V. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

31. Apie savivaldybei gresiančius pavojus, jų rizikos lygį ir rizikos mažinimo priemones turi būti informuojami savivaldybės gyventojai.

Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo
 departamento prie VRM
 Teisės skyriaus vyriausioji specialistė
Vita Krasodomskytė
 2011-06-01

Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo
 departamento prie VRM Civilinės
 saugos valdybos viršininkas

Jarīs Paigonskas
 2011-06-01

Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo
 departamento prie VRM Civilinės saugos
 valdybos Ekstremaliųjų situacijų planavimo
 skyriaus viršininkė

Vatjana Milkamanovič
 2011-06-01

Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento
 prie VRM Bendrojo skyriaus
 vyriausioji specialistė

Edona Bareikienė
 2011-06-01

Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo
 departamento prie VRM Civilinės saugos
 valdybos Ekstremaliųjų situacijų planavimo
 skyriaus vyriausiasis specialistas

Giedrius Viganuskas
 2011-06-01

GALIMI PAVOJAI

1. Galimi gamtiniai pavojai:

- 1.1. geologinis reiškiny (žemės drebėjimas, karstinis reiškiny, nuošliauža, sufozinis reiškiny);
- 1.2. stichiniai meteorologiniai reiškiniai (maksimalus vėjo greitis, smarkus lietus, kruša, smarkus snygis, pūga, lijundra, smarkus sudėtinis apšalas, speigas, tirštas rūkas, šalna aktyviosios augalų vegetacijos laikotarpiu, kaitra, sausra aktyviosios augalų vegetacijos laikotarpiu);
- 1.3. katastrofinis meteorologinis reiškinys (uraganas, labai smarkus lietus, labai smarkus snygis, labai smarki pūga, smarkus speigas);
- 1.4. stichinis hidrologinis reiškinys (stichinis vandens lygis (vandens lygio pakilimas ar nusekimas), stichinis potvynis);
- 1.5. katastrofinis hidrologinis reiškinys (katastrofinis vandens lygio pakilimas, katastrofinis potvynis);
- 1.6. pavojingos užkrečiamosios ligos;
- 1.7. gyvūnų ligos;
- 1.8. vabzdžių antplūdis;
- 1.9. augalų ligos;
- 1.10. žuvų dusimas, laukinių žvėrių ir paukščių badas.

2. Žmogaus veiklos sukelti pavojai:

- 2.1. įvykiai transportuojant pavojingą krovinį;
- 2.2. cheminė avarija;
- 2.3. radiacinė avarija;
- 2.4. naftos produktų išsiliejimas;
- 2.5. pramoninė avarija pavojingajame objekte;
- 2.6. hidrotechnikos statinių (įrenginių) avarijos ir (ar) gedimai;
- 2.7. transporto avarijos (geležinkelio, oro, vandens, automobilių);
- 2.8. pastatų griuvimai;
- 2.9. elektros energijos tiekimo sutrikimai ir (ar) gedimai;
- 2.10. šilumos energijos tiekimo sutrikimai ir (ar) gedimai;
- 2.11. dujų tiekimo sutrikimas;
- 2.12. vandens tiekimo sutrikimas;
- 2.13. elektroninių ryšių teikimo sutrikimas ir (ar) gedimai;
- 2.14. komunikacijų sistemų nutraukimas ir (ar) gedimai;
- 2.15. kuro resursų trūkumas ir (ar) stygius;
- 2.16. pavojingas radinys;
- 2.17. gaisrai;
- 2.18. maisto tarša;
- 2.19. oro tarša;
- 2.20. vandens tarša;
- 2.21. dirvožemio, grunto tarša;
- 2.22. visuomenės neramumai, susibūrimai, riaušės;
- 2.23. nusikaltimai, nusikalstami neramumai, gaujų siautėjimas;
- 2.24. karinė ataka, maištas, sukilimas;
- 2.25. masinis užsieniečių antplūdis;
- 2.26. žmonių grobimas, įkaitų paėmimas;

- 2.27. streikai;
 - 2.28. sabotazas, diversija;
 - 2.29. teroristiniai išpuoliai.
-

Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo
departamento prie VRM Civilinės saugos
valdybos Ekstremalių situacijų planavimo
skyriaus viršininkė

T.P.J.
Tatjana Milkamanovič

2011-06-01

Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentu
prie VRM Bendrojo skyriaus
vyriausioji specialistė

A. Bareikiene
Aldona Bareikiene

2011-06-01

Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo
departamento prie VRM Civilinės saugos
valdybos viršininkas

J. Targonskas
Jūris Targonskas

Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo
departamento prie VRM Civilinės saugos
valdybos Ekstremalių situacijų planavimo
skyriaus vyriausiasis specialistas

G. Viganuskas
Gedrius Viganuskas

2011-06-01

Savivaldybės galimų pavojų ir ekstremaliųjų situacijų rizikos analizės metodinių rekomendacijų 2 priedas

PAŽEIDŽIAMOS VISUOMENĖS SOCIALINĖS GRUPĖS

1. Gyventojai, dirbantys su pavojaus riziką keliančiais įrenginiais
 2. Fiziškai izoliuoti gyventojai
 3. Ligoniai (riboto judėjimo ir nesąmoningi)
 4. Vyresniojo amžiaus gyventojai
 5. Socialiai remtini gyventojai
 6. Vaikai (iki 16 metų)
 7. Užsienio turistai
 8. Gyventojai, gyvenantys pavojaus rizikos zonoje
 9. Gyventojai, turintys fizinę, psichinę negalią
-

Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento prie VRM Civilinės saugos valdybos Ekstremalių situacijų planavimo skyriaus viršininkė

Tatjana Milkamanovič

2011-06-01

Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento prie VRM Bendrojo skyriaus vyriausioji specialistė

Aldona Barcikienė

2011-06-01

Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento prie VRM Civilinės saugos valdybos viršininkas

Jūris Targonskas

2011-06-01

Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento prie VRM Civilinės saugos valdybos Ekstremalių situacijų planavimo skyriaus vyriausiasis specialistas

Giedrius Viganas

2011-06-01

PATVIRTINTA

Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo
departamento prie Vidaus reikalų
ministerijos direktoriaus
2011 m. birželio 2 d.
įsakymu Nr. 1- 189

MINISTERIJOS, KITOS VALSTYBĖS INSTITUCIJOS IR ĮSTAIGOS GALIMŲ PAVOJŲ IR EKSTREMALIŲJŲ SITUACIJŲ RIZIKOS ANALIZĖS METODINĖS REKOMENDACIJOS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Ministerijos, kitos valstybės institucijos ir įstaigos galimų pavojų ir ekstremaliųjų situacijų rizikos analizės metodinės rekomendacijos (toliau – Rekomendacijos) parengtos siekiant detalizuoti ministerijų, kitų valstybės institucijų ir įstaigų, nurodytų Lietuvos Respublikos civilinės saugos įstatymo (Žin., 1998, Nr. 115-3230; 2009, Nr. 159-7207) 13 straipsnio 4 dalies 7 punkte, atliekamų galimų pavojų nustatymo, ekstremaliųjų situacijų rizikos vertinimo, ekstremaliųjų situacijų rizikos lygio ir jos priimtimumo nustatymo tvarką.

2. Ministerijos, kitos valstybės institucijos ir įstaigos galimų pavojų ir ekstremaliųjų situacijų rizikos analizės (toliau – rizikos analizė) tikslas – nustatyti galimus pavojus, galinčius daryti neigiamą įtaką ministerijų, kitų valstybės institucijų ir įstaigų kompetencijai priskirtoms veiklos sritims (sektoriams), įvertinti ekstremaliųjų situacijų rizikos (toliau – rizika) lygį ir numatyti rizikos valdymo priemones: sumažinti galimų pavojų kilimo tikimybę, galimus padarinius ir pagerinti didelės rizikos ekstremaliųjų įvykių ir ekstremaliųjų situacijų valdymo galimybes.

3. Ministerija neatlieka rizikos analizės jos kompetencijai priskirtoms veiklos sritims (sektoriams), už kurias yra atsakinga jos reguliavimo srities valstybės institucija ar įstaiga, kuri teisės aktų nustatyta tvarka turi rengti ekstremaliųjų situacijų prevencijos priemonių planą, ekstremaliųjų situacijų valdymo planą ir sudaryti ekstremaliųjų situacijų operacijų centrą.

4. Potvynių rizikos vertinimas atliekamas vadovaujantis Potvynių rizikos vertinimo ir valdymo tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2009 m. lapkričio 25 d. nutarimu Nr. 1558 (Žin., 2009, Nr. 144-6376).

5. Galimų pavojų padariniai (poveikis) aplinkai apskaičiuojami vadovaujantis Aplinkai padarytos žalos atlyginimo dydžių apskaičiavimo metodika, patvirtinta Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2002 m. rugsėjo 9 d. įsakymu Nr. 471 (Žin., 2002, Nr. 93-4026).

6. Rizikos analizė atliekama šiais etapais:

6.1. nustatomi galimi pavojai;

6.2. atliekamas rizikos vertinimas;

6.3. nustatomas rizikos lygis ir jos priimtimumas (priimtina ar nepriimtina).

7. Duomenys, gauti atlikus rizikos analizę, naudojami:

7.1. rengiant ministerijos, kitos valstybės institucijos ir įstaigos ekstremaliųjų situacijų prevencijos priemonių planą;

7.2. rengiant ministerijos, kitos valstybės institucijos ir įstaigos ekstremaliųjų situacijų valdymo planą.

8. Visapusiškai, objektyviai ir nešališkai rizikos analizei ministerijoje, kitoje valstybės institucijoje ir įstaigoje atlikti ministerijos, kitos valstybės institucijos ir įstaigos vadovo sprendimu gali būti sudaroma darbo grupė arba komisija. Prireikus į šią darbo grupę, komisiją siūloma pasikviesti valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų atstovus.

9. Rizikos analizė peržiūrima ir prireikus atnaujinama ne rečiau kaip kartą per trejus metus arba atsiradus naujiems pavojams, pasikeitus civilinę saugą reglamentuojantiems teisės aktams, pertvarkius ar modernizavus įrenginius, technologinius procesus ar įvykus kitiems

pokyčiams, didinantiems pavojų ar ekstremaliųjų situacijų riziką ir mažinantiems darbuotojų saugumą.

10. Rekomendacijose vartojamos sąvokos atitinka Lietuvos Respublikos civilinės saugos įstatyme (Žin., 1998, Nr. 115-3230; 2009, Nr. 159-7207) ir kituose teisės aktuose vartojamas sąvokas.

II. GALIMŲ PAVOJŲ NUSTATYMAS

11. Šiame etape galimi pavojai nustatomi remiantis moksliniais, statistiniais, istoriniais duomenimis, specialistų ir ekspertų vertinimais, Lietuvos ir kitų šalių patirtimi, analizuojamos aplinkos apžiūra, įvykių modeliavimu, taip pat Ekstremalių įvykių kriterijais, patvirtintais Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2006 m. kovo 9 d. nutarimu Nr. 241 (Žin., 2006, Nr. 29-1004; 2009, Nr. 153-6928).

12. Galimas pavojus suprantamas kaip galimų įvykių, ekstremaliųjų įvykių, ekstremaliųjų situacijų keliama grėsmė gyventojų gyvybei ar sveikatai, turtui ir (ar) aplinkai.

13. Nustatomi visi galimi gamtiniai ir žmogaus veiklos sukelti (techniniai, ekologiniai ir socialiniai) pavojai (priedas), kurių išplitimo ribos viršijo trijų savivaldybių teritorijų ribas ir gali:

13.1. kilti ministerijos, kitos valstybės institucijos ir įstaigos kompetencijai priskirtoje veiklos srityje (sektoriuje);

13.2. kilti ne ministerijos, kitos valstybės institucijos ir įstaigos kompetencijai priskirtoje veiklos srityje (sektoriuje), bet daryti jai neigiamą įtaką;

13.3. sukelti galimus padarinius (poveikį) gyventojų gyvybei ar sveikatai, turtui, aplinkai savivaldybėje (-ėse), dėl kurių į ministeriją, kitą valstybės instituciją ir įstaigą gali kreiptis pagalbos savivaldybė (-ės);

13.4. kilti gretimose valstybėse ir daryti neigiamą įtaką ministerijos, kitos valstybės institucijos ir įstaigos kompetencijai priskirtai veiklos sričiai (sektoriui).

14. Nustatyti galimi pavojai surašomi į 1 lentelę, nurodoma jų padarinių (poveikio) zona, galimas išplitimas, esant galimybei, pateikiamos jų kilimo priežastys (kodėl ir kaip jie gali kilti) ir pradedamos pildyti 5 lentelės 1 ir 2 skiltys.

1 lentelė. Nustatytų galimų pavojų apibūdinimas

Eil. Nr.	Nustatytas galimas pavojus	Nustatyto galimo pavojaus padarinių (poveikio) zona ir galimas išplitimas	Nustatyto galimo pavojaus poveikio veiklos sričiai (sektoriui) trukmė
1	2	3	4

III. RIZIKOS VERTINIMAS

15. Šiame etape analizuojama nustatytų galimų pavojų tikimybė ir galimi padariniai (poveikis).

16. Kiekvieno nustatyto galimo pavojaus tikimybė (T) vertinama balais pagal Rekomendacijose pateiktus galimo pavojaus tikimybės įvertinimo kriterijus (2 lentelė). Galimo pavojaus tikimybės vertinimas balais įrašomas į 5 lentelės 3 skiltį.

2 lentelė. Galimo pavojaus tikimybės (T) įvertinimo kriterijai

Galimo pavojaus tikimybės (T) įvertinimas	Galimo pavojaus tikimybės lygis	Vertinimo balai
Gali įvykti dažniau negu kartą per metus	labai didelė tikimybė	5
Gali įvykti kartą per 1–10 metų	didelė tikimybė	4
Gali įvykti kartą per 10–50 metų	vidutinė tikimybė	3
Gali įvykti kartą per 50–100 metų	maža tikimybė	2
Gali įvykti rečiau negu kartą per 100 metų	labai maža tikimybė	1

17. Nustačius galimo pavojaus tikimybę (T), analizuojami kiekvieno galimo pavojaus padariniai (poveikis) ministerijos, kitos valstybės institucijos ir įstaigos kompetencijai priskirtai veiklos sričiai (sektoriui) ir jų numatoma trukmė.

3 lentelė. Galimų pavojų padariniai (poveikis) veiklos sričiai (sektoriui)

Eil. Nr.	Nustatytas galimas pavojus	Galimi padariniai (poveikis) veiklos sričiai (sektoriui)	Galimų padarinių (poveikio) trukmė (valandomis arba paromis)
1	2	3	4

18. Kiekvieno galimo pavojaus padariniai (poveikis) (P) įvertinami balais pagal 4 lentelėje pateiktus įvertinimo kriterijus. Balai surašomi į 5 lentelės 4 skiltį.

4 lentelė. Galimų pavojų padarinių (poveikio) (P) įvertinimo kriterijai

Galimų padarinių (poveikio) veiklos sričiai (sektoriui) įvertinimas	Galimų padarinių (poveikio) lygis	Vertinimo balai
Kai veiklos srities (sektoriaus) veikla ir (arba) veiklos sričiai priklausančių objektų veikla sutrikdoma iki 6 valandų	nereikšmingas	1
Kai veiklos srities (sektoriaus) veikla ir (arba) veiklos sričiai priklausančių objektų sutrikdoma nuo 6 iki 24 valandų	ribotas	2
Kai veiklos srities (sektoriaus) veikla ir (arba) veiklos sričiai priklausančių objektų veikla sutrikdoma nuo 1 iki 3 parų	didelis	3
Kai veiklos srities (sektoriaus) veikla ir (arba) veiklos sričiai priklausančių objektų veikla sutrikdoma nuo 3 iki 30 parų	labai didelis	4
Kai veiklos srities (sektoriaus) veikla ir (arba) veiklos sričiai priklausančių objektų veikla sutrikdoma daugiau kaip 30 parų	katastrofinis	5

5 lentelė. Galimų pavojų rizikos įvertinimas

Eil. Nr.	Galimas pavojus	Galimo pavojaus tikimybės (T) įvertinimas balais	Galimų padarinių (poveikio) (P) įvertinimas balais	Rizikos lygio (R) nustatymas $R=T \times P$	Rizikos lygis (R)
1	2	3	4	5	6
1.	<i>speigas</i>	4	4	16 <i>labai didelis</i>	16

IV. RIZIKOS LYGIO IR JOS PRIIMTINUMO NUSTATYMAS

19. Nustatytų galimų pavojų rizikos lygis apskaičiuojamas pagal formulę $R=T \times P$ (R – rizika, T – tikimybė, P – padariniai (poveikis)). Gauta reikšmė įrašoma į 5 lentelės 5 skiltį.

20. Rizikos lygis nustatomas šiais etapais:

20.1. nustatytų galimų pavojų tikimybės (T) ir galimų padarinių (poveikio) (P) balai (5 lentelės 3 ir 4 skiltys) įrašomi į rizikos lygio nustatymo lentelę (6 lentelė);

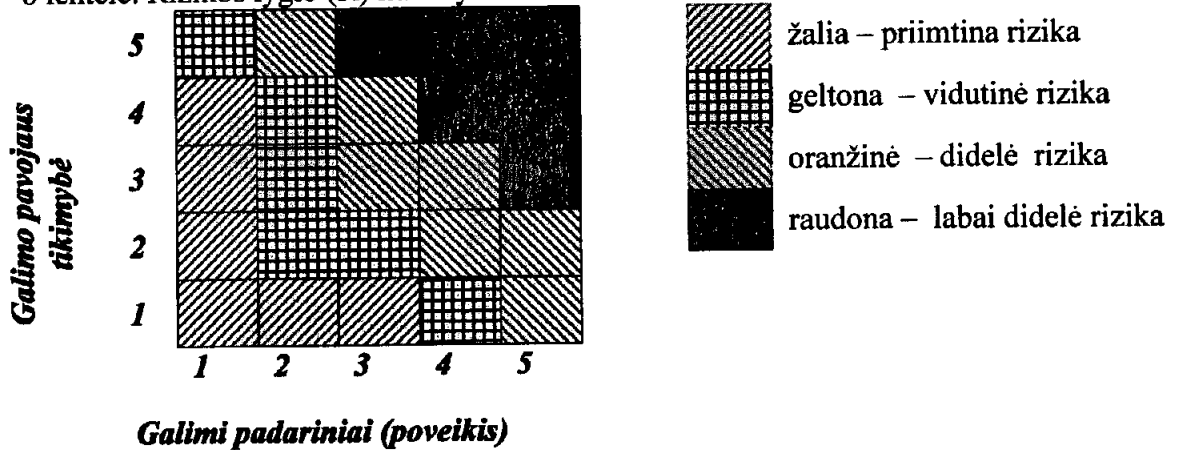
20.2. nustatomas kiekvieno galimo pavojaus rizikos lygis (R): labai didelis, didelis, vidutinis arba priimtinas, kuris įrašomas į 5 lentelės 5 skiltį.

21. 5 lentelės 6 skiltyje įrašomas rizikos lygis (R). Šie duomenys bus naudojami sudarant ministerijos, kitos valstybės institucijos ir įstaigos galimų pavojų sąrašą prioriteto tvarka pagal jų rizikos lygį. Galimais pavojais prioriteto tvarka laikomi:

21.1. pavojai, kurie sukelia didelius padarinius (poveikį) ir yra didelės tikimybės;

- 21.2. pavojai, kurie sukelia didelius padarinius (poveikį);
 21.3. pavojai, kurie yra didelės tikimybės;
 21.4. visi kiti pavojai bendro rizikos lygio mažėjimo tvarka.

6 lentelė. Rizikos lygio (R) nustatymas

22. Nustačius labai didelę, didelę ar vidutinę riziką, šių galimų pavojų rizikos mažinimo priemonės numatomos ministerijos, kitos valstybės institucijos ir įstaigos ekstremaliųjų situacijų prevencijos priemonių plane. Šios priemonės turi:

- 22.1. mažinti galimo pavojaus tikimybę ir (ar) galimus padarinius (poveikį);
 22.2. gerinti ministerijos, kitos valstybės institucijos ir įstaigos ir jų reguliavimo srities valstybės institucijų ir įstaigų pasirengimą reaguoti ir likviduoti ekstremaliasias situacijas ir šalinti jų padarinius;
 22.3. didinti gyventojų saugumą gresiant ar susidarius ekstremaliosioms situacijoms ir gerinti visuomenės savisaugos kultūros lygį.

23. Nustačius labai didelę ar didelę riziką, šių galimų pavojų valdymas aprašomas ministerijos, kitos valstybės institucijos ir įstaigos ekstremaliųjų situacijų valdymo plane.

24. Nustačius priimtina riziką, nebūtina numatyti galimų pavojų prevencijos priemonių ir jų valdymo, bet siūloma juos pakartotinai įvertinti rizikos analizės peržiūros metu.

V. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

25. Apie ministerijos, kitos valstybės institucijos ir įstaigos kompetencijai priskirtoje veiklos srityje (sektoriuje) gresiančius pavojus, jų rizikos lygį ir rizikos mažinimo priemones turi būti informuojami gyventojai.

Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo
 departamento prie VRM Civilinės
 saugos valdybos viršininkas

Jūris Targovskas

11.06.01

Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento
 prie VRM Bendrojo skyriaus
 vyriausioji specialistė

Aldona Bareikienė

2011-06-01

Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo
 departamento prie VRM Civilinės saugos
 valdybos Ekstremaliųjų situacijų planavimo
 skyriaus viršininkė

Tatjana Milkamanovič

2011-06-01

Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo
 departamento prie VRM

Teisės skyriaus vyriausioji specialistė

Vita Krasodomskytė

2011-06-01

Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo
 departamento prie VRM Civilinės saugos
 valdybos Ekstremaliųjų situacijų planavimo
 skyriaus vyriausiasis specialistas

Giedrius Viganauskas

2011-06-01

Ministerijos, kitos valstybės institucijos ir įstaigos galimų pavojų ir ekstremaliųjų situacijų rizikos analizės metodinių rekomendacijų priedas

GALIMI PAVOJAI

1. Galimi gamtiniai pavojai:

1.11. geologinis reiškinys (žemės drebėjimas, karstinis reiškinys, nuošliauža, sufozinis reiškinys);

1.12. stichiniai meteorologiniai reiškiniai (maksimalus vėjo greitis, smarkus lietus, kruša, smarkus snygis, pūga, lijundra, smarkus sudėtinis apšalas, speigas, tirštas rūkas, šalna aktyviosios augalų vegetacijos laikotarpiu, kaitra, sausra aktyviosios augalų vegetacijos laikotarpiu);

1.13. katastrofinis meteorologinis reiškinys (uraganas, labai smarkus lietus, labai smarkus snygis, labai smarki pūga, smarkus speigas);

1.14. stichinis hidrologinis reiškinys (stichinis vandens lygis (vandens lygio pakilimas ar nusekimas), stichinis potvynis);

1.15. katastrofinis hidrologinis reiškinys (katastrofinis vandens lygio pakilimas, katastrofinis potvynis);

1.16. pavojingos užkrečiamosios ligos;

1.17. gyvūnų ligos;

1.18. vabzdžių antplūdis;

1.19. augalų ligos;

1.20. žuvų dusimas, laukinių žvėrių ir paukščių badas.

2. Žmogaus veiklos sukelti pavojai:

2.1. įvykiai transportuojant pavojingą krovinį;

2.2. cheminė avarija;

2.3. radiacinė avarija;

2.4. naftos produktų išsiliejimas;

2.5. pramoninė avarija pavojingajame objekte;

2.6. hidrotechnikos statinių (įrenginių) avarijos ir (ar) gedimai;

2.7. transporto avarijos (geležinkelio, oro, vandens, automobilių);

2.8. pastatų griuvimai;

2.9. elektros energijos tiekimo sutrikimai ir (ar) gedimai;

2.10. šilumos energijos tiekimo sutrikimai ir (ar) gedimai;

2.11. dujų tiekimo sutrikimas;

2.12. vandens tiekimo sutrikimas;

2.13. elektroninių ryšių teikimo sutrikimas ir (ar) gedimai;

2.14. komunikacijų sistemų nutraukimas ir (ar) gedimai;

2.15. kuro resursų trūkumas ir (ar) stygius;

2.16. pavojingas radinys;

2.17. gaisrai;

2.18. maisto tarša;

2.19. oro tarša;

2.20. vandens tarša;

2.21. dirvožemio, grunto tarša;

2.22. visuomenės neramumai, susibūrimai, riaušės;

2.23. nusikaltimai, nusikalstami neramumai, gaujų siautėjimas;

2.24. karinė ataka, maištas, sukilimas;

- 2.25. masinis užsieniečių antplūdis;
 - 2.26. žmonių grobimas, įkaitų paėmimas;
 - 2.27. streikai;
 - 2.28. sabotžas, diversija;
 - 2.29. teroristiniai išpuoliai.
-

Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo
departamento prie VRM Civilinės saugos
valdybos Ekstremalių situacijų planavimo
skyriaus viršininke

Tatjana Milkamanovič

2011-06-01

Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departament
prie VRM Bendrojo skyriaus
vyriausioji specialistė

Aliona Bareikienė

2011-06-01

Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo
departamento prie VRM Civilinės saugos
saugos valdybos viršininkas

Jūris Targonskas

2011-06-01

Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo
departamento prie VRM Civilinės saugos
valdybos Ekstremalių situacijų planavimo
skyriaus vyriausiasis specialistas

Giedrius Vignauskas

2011-06-01